

Korte mededeling

Chrysosplenium op Voorne. Als aanvulling op de beschouwingen van Dr. V. Westhoff in *Gorteria* 2, no. 7, p. 73—77 kan ik het volgende vermelden. In de kwekerij van de firma Van Tubergen te Haarlem is *Chrysosplenium alternifolium* een onkruid in de bakken waar varens gekweekt worden en andere soorten, die koelte en vocht verlangen. Waarschijnlijk is de soort meegekomen met in het wild verzamelde varens uit het buitenland. Met het fijne zaad heeft zij zich daar uitgezaaid op de kluiten van vaste planten. Ook in de tuin van de fam. Verhagen te Rockanje is *Chrysosplenium* een onkruid. Er is daar een waterloopje en er staan alle mogelijke planten, die het wegschoffelen bemoeilijken, zodat de plant zich overal in het vochtige gedeelte van de tuin verspreidt. In mijn eigen tuin, onder minder gunstige omstandigheden voor de soort, is de plant achteruitgegaan en vrijwel verdwenen.

Hoe de plant in de tuin van de fam. Verhagen is gekomen is niet met zekerheid bekend. Wijlen Dr. Verhagen verzamelde veel op zijn reizen, maar ook kunnen planten meegekomen zijn met materiaal van de firma Van Tubergen.

Mijn tuin ligt ca. 7 km van het Kwakjeswater, maar de tuin van de fam. Verhagen ca. 3 km. Het is m.i. zeer goed mogelijk, dat vogels met slijk aan de poten het fijne zaad overgebracht hebben, analoog aan de sprong van *Blackstonia* van de oever van de Brielse Maas op Voorne naar die op Rozenburg.

Inderdaad staan er bij het Kwakjeswater soorten, die er opzettelijk gezaaid moeten zijn: rose en witte vormen van *Aquilegia vulgaris* en *Heracleum mantegazzianum* uit Perzië. Deze laatste is een mooie plant op buitenplaatsen op Voorne, maar past evenmin als de tuin-akeleien in een Natuurmonument. Toen ze er pas verschenen hadden ze met een sproeistof gemakkelijk vernietigd kunnen worden.

Rockanje

C. Sipkes